

Tien redenen voor het behouden van het referendum

1. Het Sociaal en Cultureel Planbureau meldt dat 70 tot 80 procent van de Nederlanders al decennia lang de invoering van het referendum wensen. Volgens een peiling van Maurice de Hond wil 2/3^e van de Nederlanders de *Wet raadgevend referendum* behouden.
2. De burgers hebben bij de laatste Kamerverkiezingen in meerderheid – namelijk 90 van de 150 zetels – gestemd op politieke partijen die in hun verkiezingsprogramma beloofden het raadgevend referendum te steunen. De Tweede Kamer heeft dus geen intrinsiek democratisch mandaat om het referendum af te schaffen. Daarom moeten burgers zich direct over de afschaffing van het referendum kunnen uitspreken.
3. In het regeerakkoord is niets opgenomen over een eventueel referendum over de afschaffing van het referendum. Het is dus voor de coalitiepartijen een vrij onderwerp.
4. De wet geeft burgers het recht een referendum aan te vragen. Om een “referendum over het referendum” te voorkomen neemt het kabinet nu zijn toevlucht tot juridische trucs die als “juridisch gegoochel”, “onrechtmatig” en “illegaal” zijn betiteld (prof Wim Voermans, LU).
5. Het kabinet zegt dat het raadgevend referendum als opmaat naar het bindende correctieve referendum was bedoeld en - nu dit bindende referendum is afgevoerd - het logisch is ook het raadgevend referendum af te schaffen. Dat is niet waar en het is ook allerminst logisch. De indieners van PvdA, D66 en GroenLinks zijn vanaf het begin duidelijk geweest dat het raadgevende referendum een zelfstandig instrument is, juist omdat er rekening mee werd gehouden dat het bindende referendum nooit de vereiste 2/3^e meerderheid zou halen.
6. Er is wettelijk bepaald dat de referendumwet drie jaar na inwerkingtreding – dus komende zomer – geëvalueerd zal worden door de Tweede Kamer. Dat is ook verstandig want dan hebben we twee referendumervaringen gehad en kunnen we zuiverder conclusies trekken en verbeteringen voorstellen.
7. In januari 2017 heeft de regering de Staatscommissie Parlementair Stelstel ingesteld die moet adviseren over de toekomst van de democratie, inclusief het raadgevend referendum.
8. Alleen in de DDR is het referendum afgeschaft na eerder ingevoerd te zijn. Er zijn vele gezonde, representatieve democratieën die het referendum kennen.
9. Het cynisme en wantrouwen onder de bevolking ten aanzien van de politiek wordt gevoed door het afschaffen van het referendum (prof Tom van der Meer, UvA).
10. Het referendum geeft de bevolking een noodrem om de wetgever te corrigeren of tussentijds bij te sturen, als die bevolking het in groten getale oneens is met de volksvertegenwoordiging die bijvoorbeeld door compromissen en coalities is afgedreven van de kiezersuitspraak (A. Pechtold).

